

Az AI-nak jobb a szókinccse, mint az embernek

A mesterséges intelligencia alapú szoftverek verbális intelligenciáját vizsgálták az ELTE PPK-n. A kutatás nyomán kiderült, hogy szóismeretükben még a doktori fokozattal rendelkező anyanyelvi beszélőket is maguk mögé utasítják a gépek.

A nagy nyelvi modellek (*large language models*) olyan mesterségesintelligencia-típusok, amelyek képesek ember alkotta szövegekhez hasonló tartalmak létrehozására. Ezek a modellek – például a népszerű ChatGPT – forradalmi változást hoztak az AI világában, és mára már képesek igen élethűen utánozni az emberi képességeket.

A szakembereket már régóta foglalkoztatja, mennyire intelligensek a gépek az emberekhez képest. A klasszikus összehasonlító tesztek (mint például a Turing-teszt) azonban nem képesek differenciálni az emberi teljesítményben: csak azt lehet mérni velük, hogy a gépek mennyire képesek utánozni az emberi kogníció univerzális aspektusait, például a kommunikációs készséget. Ezzel szemben az emberi intelligencia vizsgálata épp az egyéni különbségekre fókuszál – maga az IQ is egy olyan relatív mutató, amely a teljesítményünket másokéhoz viszonyítja.

Egyes kutatók szerint az AI intelligenciáját úgy lehet a legjobban mérni, ha a modellekkel embereknek tervezett pszichometriai tesztek végeztetünk el. Ennek fényében **Kovács Kristóf**, az ELTE PPK tudományos főmunkatársa, a [Kognitív Képességek Kutatócsoport](#) vezetője és a tesztező platformokkal foglalkozó **Klein Balázs** vizsgálatukban két mesterséges intelligencia alkalmazás (ChatGPT és Bing) verbális intelligenciáját [hasonlították össze](#) több mint 9000 emberével.

Ehhez egy számítógépes adaptív szókinccstesztet használtak, ahol kilenc felsorolt szó közül mindig azt a kettőt kellett kiválasztani, amelyek jelentésben a legközelebb álltak egymáshoz. Az adaptív tesztelés során egy algoritmus választja ki az elemeket egy kérdésbankból úgy, hogy a nehézségi szint mindig közel legyen az alany képességeihez. Ezáltal pontosabb eredményt kaphatunk, mint egy fix kérdésekből álló teszt esetén.

A teszten mindkét nyelvi modell magas teljesítményt nyújtott: 20-ból 19 embernél – azaz az emberek 95%-ánál – jobb eredményt értek el, és jobban teljesítettek a doktori fokozattal rendelkező anyanyelvi beszélőknél is. Ha ezek a gépek emberek lennének, kiemelkedő tehetségnek számítanának – hívják fel a figyelmet a szerzők, akik szerint valószínűsíthető, hogy az AI alkalmazásoknak a közeljövőben az emberek 100%-ánál jobb szókinccsük lesz.

A gépek kiemelkedő teljesítményük ellenére azonban vétettek néhány hibát is. Az ismétlődő kérdések 42%-ánál eltérő válaszokat adtak az egyes alkalmakkor – ilyen embereknél nem történik. Emellett esetenként „hallucinációik” is voltak: olyan szavakkal válaszoltak, amelyek nem szerepeltek a megadott opciók között. (Ez akkor is megtörtént, ha korábban már megválaszolták helyesen az adott kérdést, tehát nem arról volt szó, hogy nem tudták a megoldást.) Ezek a hibák azonban nem a szoftverek hiányosságaira utalnak, hanem sokkal inkább arra mutatnak rá, hogy az embereknek szánt pszichometriai teszteknek a mesterséges intelligencia esetében vannak korlátai.

Az eredményeket olvasva felmerülhet bennünk a kérdés, hogy miként különböztethetjük meg a mesterséges intelligencia által generált tartalmakat és az ember által írt szövegeket, ha már a gépek is ilyen magas verbális teljesítményre képesek. A kutatók azt tanácsolják, ne a túl felszínes, hanem épp a túl szofisztikált kommunikáció esetén fogjunk gyanút – hiszen könnyen előfordulhat, hogy egy AI szoftver színesebb szókinccsből dolgozik, mint mi.

Sajtókapcsolat:

- kommunikacio@elte.hu

Eredeti tartalom: Eötvös Loránd Tudományegyetem

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/14969/az-ai-nak-jobb-a-szokincse-mint-az-embernek/>